

“Wat wil je worden als je later groot bent?”

Geachte hoogwaardigheidsbekleders
Beste aanwezigen

Deze vraag heb je als kind wellicht meerdere keren op je bord gekregen. Misschien heb je ze ook al aan je eigen kinderen of kleinkinderen gesteld. Als we de voormalige first lady Michelle Obama mogen geloven, is het de domste vraag ter wereld die je aan kinderen kan stellen. “Alsof opgroeien eindig is. Alsof je op een gegeven moment iets wordt en dat dat dan het einde is.”, zegt ze.

Want nog nooit veranderde de wereld zo snel als vandaag en was er nood aan oplossingen. Of het nu gaat om de opmars van artificiële intelligentie en andere revolutionaire technologieën, over de oprukkende klimaatverandering, over de vergrijzende samenleving of over internationale conflicten. Het zorgt voor een gevoel van destabilisering, zeker bij de jongere generatie.

En toch mogen we niet doemdenken. Onze maatschappij is nu eenmaal veerkrachtig. Wij, jongeren, zijn veerkrachtig. Dat hebben we met zijn allen getoond, toen we enkele jaren geleden het hoofd moesten bieden aan een pandemie. De digitalisering kwam in een stroomversnelling, we werden als individu uitgedaagd om vindingrijk te zijn en als samenleving om te innoveren. We toonden onze flexibiliteit en doorzettingsvermogen.

Die veerkracht betekent niet dat we blind moeten zijn voor de uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden. Integendeel. De innovatiekracht die nodig is om complexe problemen op te lossen, de creativiteit die we nodig zullen hebben om anders te denken over energie, over het gebruik van grondstoffen, over oorlog en vrede, over ons mentaal welzijn... Die innovatiekracht wordt gevoed door het onderwijs, dat jongeren stimuleert om *out of the box* te denken en opleidt om een antwoord te bieden op deze uiteenlopende vraagstukken.

Maar innovatiekracht kan er alleen komen als het hoger onderwijs garant staat voor sterke opleidingen en daar ook de correcte financiering voor krijgt. Extra financiering in de kenniseconomie die Vlaanderen sterk maakt, is geen leuke extraatje. Het is een levenslijn voor de toekomst van deze en komende generaties.

Ik wil vandaag dan ook de oproep van de Vlaamse Vereniging van Studenten aan de toekomstige minister van onderwijs kracht bijzetten: hervorm de studietoelagen. Want onze studentenraden krijgen steeds meer schrijnende verhalen te horen.

In onze studentenraad stopten vorig academiejaar twee studenten abrupt met studeren om financiële redenen. Om zichzelf en hun gezin te kunnen voorzien van een menselijk bestaan moesten ze noodgedwongen een punt achter hun studie zetten. Een andere student zei me dan weer dat hij een volledige examenperiode diepvriespizza's at omdat hij in die periode het studeren niet kon combineren met zijn studentenjob.

Te veel studenten moeten vandaag terugvallen op de diensten van de studentenvoorzieningen.

Daarom is een hervorming en uitbreiding van de bovengrens van de studietoelage een absolute *must*. Zelf zou ik het niet beter kunnen samenvatten dan de Engelse jurist en filosoof Jeremy Bentham: "De arts geneest de mensen stuk voor stuk, de wetgever met miljoenen."

In een tijd van grote uitdagingen, van nood aan innovatie en van een toenemende krapte op de arbeidsmarkt kunnen we het ons niet permitteren om talent te verspillen. Meer nog: we moeten streven naar een *zero waste of talent*. Met elke student op de juiste plaats.

We moeten ervoor zorgen dat potentiële studenten durven en – vooral – kunnen doorstromen. Ondanks maatschappelijke en institutionele ongelijkheidsmechanismen. Want jongeren die opgroeien met het gevoel dat ze niet afgerekend worden op hun achtergrond, maar net bevestigd worden in hun ontwikkeling, krijgen vleugels. Vleugels om te durven, om uit te testen, om te slagen. Vleugels die nodig zijn voor innovatie. Vleugels die nodig zijn om onszelf als samenleving te overstijgen.

Daarom mijn nadrukkelijke vraag: investeer in jongeren. Zorg ervoor dat ons onderwijs opnieuw een emancipatiemotor is en laat ons vliegen.